

*Ova publikacija odražava isključivo stajalište autora publikacije i Komisija se ne može smatrati odgovornom prilikom uporabe informacija koje se u njoj nalaze.

CENTAR ZA MLADE KAKAV ŽELIMO

Sufinancirano sredstvima
programa Europske unije
Erasmus+

INFO ZONA

Okvir za definiranje modela održivog
upravljanja Centrom za mlade i realizaciju
kvalitetnog i cjelovitog Centra za mlade

CENTAR ZA MLADE KAKAV ŽELIMO

okvir za definiranje modela održivog upravljanja Centrom za mlade i realizaciju kvalitetnog i cjelovitog Centra za mlade

IMPRESSUM

Autor: **Goran Biličić**

Prijevod: **Ivana Bartulović**

Izdavač: **Info zona**

siječanj, 2019.

SADRŽAJ

Uvod

Povijest realizacije Centra za mlade u Splitu **3**

Centri za mlade u Hrvatskoj i u drugim europskim državama **4**

Programi i usluge Centra za mlade – zaključci **16**

Modeli upravljanja Centrom za mlade – zaključci **18**

Zaključak

UVOD

Već 2006. godine, pri izradi prvog strateškog dokumenta Grada Splita za poboljšanje kvalitete života mladih, u diskusijama s mladima spominjala se realizacija multifunkcionalnog centra za mlade te potreba organiziranog informiranja mladih, većeg broja prostora za kvalitetno provođenje slobodnog vremena mladih, samoorganiziranje, neformalnu edukaciju, socijalizaciju, poticanje na aktivno sudjelovanje u društvu. Kada je Info zona u 2007. počela glasno govoriti o potrebi Centra za mlade u Splitu, mjestu koje će objediniti aktivnosti Info zoninog kluba za mlade i informativnog centra za mlade te ponuditi dodatnu razinu profesionalnih usluga za mlade, u Europi je to već bila uhodana praksa, a neki hrvatski gradovi već su ozbiljno radili na realizaciji. Na nacionalnoj razini tada nisu postojali informativni mediji za mlade, u Splitu nije bilo niti studentskog časopisa, mladima se tada uglavnom bavila Crna kronika, a organizirano informiranje mladih uglavnom je bilo usmjereno na prevenciju rizičnih ponašanja. Malobrojne splitske udruge mladih bile su prilično neformalne, a svega nekoliko splitskih udruga za mlade borilo se u svojim ograničenim područjima djelovanja.

U gradu je tada volontiralo stotinjak mladih, rijetko je tko shvaćao koncept i važnost neformalnog obrazovanja, a rasprave o kvaliteti života mladih doslovno su se svodile na organizaciju gradskog javnog prijevoza.

I danas, više od deset godina kasnije, u puno boljim okolnostima, Centar za mlade imaće svoju ulogu jer može biti generator kvalitetnijeg dijaloga mladih i drugih društvenih aktera, može poticati još veći broj mladih na aktivo građanstvo, osigurati sigurne i kvalitetne prostore za rad s mladima, doprinijeti informiranosti i kvalitetnom provođenju slobodnog vremena te povećavati razinu znanja, vještina, kompetencija i u konačnosti zapošljivosti mladih.

Realizaciji ove publikacije prethodio je strukturirani dijalog s mladima, stručnjacima za rad s mladima, predstavnicima javnih tijela zaduženih za mlade te donositeljima odluka koje utječu na kvalitetu života mladih. U drugoj polovici 2018. godine Info zona je kroz sastanke, anketu, panel diskusiju i konferenciju u strukturirani dijalog uključila više od pedeset dionika sa splitskog makroregionalnog područja.

Povijest realizacije Centra za mlade u Splitu

Info zona od 2007. godine, paralelno s realizacijom kluba za mlade i informativnog centra za mlade, zagovara realizaciju splitskog Centra za mlade te sudjeluje u nizu nacionalnih sastanaka o kriterijima za centre, informativne centre i klubove za mlade u organizaciji resornog ministarstva i Mreže mladih Hrvatske. U 2012. organizira i nacionalnu konferenciju o kriterijima za centre, informativne centre i klubove za mlade na kojoj je okupila sve relevantne dionike.

Grad Split je 2013. prepoznaje kao partnera u prvom neuspjelom pokušaju realizacije Centra za mlade. U 2016. godini član Info zone sudjeluje u Nacionalnoj radnoj skupini za definiranje kriterija Centara za mlade što je preduvjet raspisivanju natječaja za financiranje Centara za mlade. U narednom razdoblju u partnerstvu s Gradom Splitom, gradskom institucijom Multimedijski kulturni centar i nekoliko splitskih udruga, projekt Centra za mlade Info zona prijavljuje na prvi nacionalni natječaj za financiranje Centara za mlade kroz ESF, no projekt nije zadovoljio natječajnu komisiju. Ipak, u suradnji s Gradom Splitom, nastavlja raditi na realizaciji Centra za mlade te je splitski Centar za mlade jedna od točaka sjednice Vlade u Splitu. S ciljem doprinosa realizaciji Centra za mlade, Info zona inicira prijavu grupe udruga, s Platformom Doma mladih kao nositeljem, na novi natječaj za Centre za mlade koji je raspisalo Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

U 2018. Info zoni su odobreni projekti Centar za mlade 1.0 (Grad Split) i Strukturiranim dijalogom do kvalitetnog Centra za mlade (EU, AMPEU) koji doprinose realizaciji Centra za mlade. Projekti su kroz strukturirani dijalog s mladima, stručnjacima za rad s mladima, predstavnicima javnih tijela zaduženih za mlade te donositeljima odluka koje utječu na kvalitetu života mladih doprinijeli definiranju programa i usluga Centra za mlade te optimalnog modela upravljanja Centrom te je objavljena i ova publikacija.

Centri za mlade u Hrvatskoj i u drugim europskim državama

Info zona je u listopadu 2018. organizirala panel diskusiju o Centru za mlade na kojoj su gostovali predstavnici pet hrvatskih Centara za mlade. Prezentirali su svoja iskustva, druge zainteresirane sudionike upoznali sa uslugama i programima te predstavili različite modele upravljanja o čemu su također razmijenjena mišljenja.

Aktivnosti predstavljenih Centara za mlade, u većoj ili manjoj mjeri, su: izložbe, nastupi, edukacije, predavanja, tematska druženja i savjetovališta. Zaključci panel diskusije prezentirani su u ovoj publikaciji, a na sličan način prezentirano je i pet Centara za mlade u drugim europskim državama, koji nose oznaku kvalitete Vijeća Europske unije ¹. Podaci potonjih pet Centara za mlade prikupljeni su pisanim putem od predstavnika Centara.

CENTAR ZA MLADE DUBROVNIK

DUBROVNIK

Tko vodi centar za mlade?

Odlukom Grada četiri udruge koriste prostor, udruga Maro i Baro kao voditelj Informativnog centra za mlade koordinira prostorom, ostale tri udruge u prostoru realiziraju dio svojih aktivnosti. Druge udruge terminski koriste prostor. Traži se optimalni model upravljanja, razmatra se mogućnost osnivanja zadruge ili nove udruge, civilno-javnog partnerstva ili da jedna udruga vodi Centar i realizira ga u partnerstvu s više udruga. Voditelj Informativnog centra za mlade, koji je zaposlenik udruge Maro i Baro, zapravo je i voditelj Centra za mlade.

Prostor

Gradski prostor u stadionu Gruž, Grad plaća režije i održavanje, a internet i telefon plaća Udruga Maro i Baro kroz projekt informativnog centra za mlade. Opremu prostora osigurale su udruge kroz svoje projekte. Prostor ima tri manje prostorije od čega je jedna multifunkcijska dvorana.

Financiranje

Grad je financirao uređenje prostora, financira aktivnosti Informativnog centra za mlade putem godišnjeg natječaja, a na taj se način financiraju i ostale aktivnosti. Razmatra se mogućnost da Grad financiranje projekata udruga usmjeri u jedan javni poziv koji bi imao veći iznos za financiranje Centra za mlade.

Program i usluge

Okosnica programa su aktivnosti Informativnog centra za mlade, Savjetovalište za mlade, kreativne radionice među kojima je i Strip grupa, Subota za učenje, druženja mladih znanstvenika i filmske radionice. Osim suradnje četiri udruge u prostoru, podrazumijeva se i suradnja s drugim udrugama i institucijama.

CENTAR ZA MLADE GRABRIK

KARLOVAC

Tko vodi centar za mlade?

Udruga Carpe Diem u partnerstvu s više udruga putem natječaja Grada koristi trogodišnje financiranje i prostor u kojem realizira Centar za mlade. Imaju voditelja Centra za mlade koji je zaposlenik udruge Carpe Diem te koordinatora Centra za mlade, koji je zaposlenik partnerske udruge.

Prostor

Gradski prostor za koji udruga ne plaća najam, plaća održavanje i režije. Centar se nalazi u kvartu s najviše mladih, a prostor odgovara potrebama.

Financiranje

Grad je financirao uređenje prostora i dio opreme te kroz natječaje za trogodišnje financiranje financira manji dio hladnog pogona. Ostatak financijske konstrukcije moraju zatvoriti same udruge koje vode Centar, putem drugih natječaja.

Program i usluge

Program spaja informativni centar za mlade, klub za mlade i volonterski centar. Podrazumijeva suradnju s drugim udrugama, ustanovama i institucijama koje dio svojih aktivnosti realiziraju u Centru. Kroz Centar za mlade provodi se Gradski program za mlade grada Karlovca. Aktivnosti obuhvaćaju neformalno obrazovanje (različite edukativne radionice), aktivno sudjelovanje mladih i razvoj volonterstva, aktivnosti usmjerene prevenciji neprimjerenih oblika ponašanja, organizaciju slobodnog vremena mladih, razvoj nezavisne kulture mladih, organizaciju inicijativa mladih i dr. Centar je sjedište Savjeta mladih Grada Karlovca te Centar i Savjet usko surađuju (organiziraju edukacije za članove Savjeta, Info dan neformalnog obrazovanja...) Centar i Savjet usko surađuju (organiziraju edukacije za članove Savjeta, Info dan neformalnog obrazovanja...)

CENTAR ZA MLADE BUNKER

SAMOBOR

Tko vodi Centar za mlade

Pučko otvoreno učilište Samobor na korištenje je dobilo stari vojni objekt, zaposlenici POU koordiniraju programom i prostorom. Prostor je za terminsko korištenje otvoren i drugim udrugama za mlade, ali ih nema puno.

Namjeravaju zaposliti i voditelja Centra, a već imaju referenta za mlade (osobu koja direktno radi s mladima), tehničara i čistačicu, vanjske suradnike i volontere. Svi zaposleni su zaposlenici POU.

Prostor

Gradski prostor, POU je gradska ustanova pa ne plaća najam, a i režije i održavanje se financiraju iz gradskog proračuna. Prostor ima veliku multifunkcijsku dvoranu za druženja, edukacije, konferencije i zabave, manji

Financiranje

Grad je financirao uređenje prostora i opremu te financira program. Riječ je o POU pa nemaju mogućnosti prijave na natječaje kao udruge. Prihodi od iznajmljivanja prostora kafiću u sklopu Centra idu u gradsku blagajnu, ali se vraćaju POU za investiranje u Centar.

Program i usluge

DOPI pristup – Dođi Predloži Izvedi; mladi sami predlažu program pa zajedno sa POU rade na realizaciji, naglasak je na zabavnim programima, u suradnji s udrugama realiziraju se i individualna psihološka savjetovanja. Mladi su sugerirali program/sadržaj te su prepoznali potrebu zabavnih sadržaja i mogućnosti neformalnog druženja, potrebu prostora za učenje i za sastanke udruga (kad budu postojale), potrebu postojanja kafića, info centra i izložbenog prostora.

CENTAR ZA MLADE GRADA ZAGREBA

ZAGREB

Tko vodi centar za mlade?

Udruga Zamisli i 30 partnera (Konzorcij) realiziraju program koji sufinancira Europska unija kroz Europski socijalni fond. Udruga Zamisli, koja realizira informativni centar za mlade i klub za mlade, nositelj je projekta, a Grad Zagreb jedan je od partnera. Izvršni odbor čine voditelj Centra i tri koordinatora aktivnosti koji su zaposlenici udruge Zamisli te Programsko vijeće koje čini voditelj Centra i 4 člana koje bira Konzorcij. Izvršni odbor čine voditelj Centra i tri koordinatora aktivnosti koji su zaposlenici udruge Zamisli te Programsko vijeće koje čini voditelj Centra i 4 člana koje bira Konzorcij.

Prostor

Privatni prostor u centru grada (96m²) za koji udruga plaća najam, održavanje i režije. Postoji opcija da presele u veliki gradski prostoru ispod tribine stadiona u Maksimiru.

Financiranje

I prostor i oprema i zaposlenici su financirani kroz dvogodišnji ESF projekt, tek će razraditi model nastavka financiranja. Sadržaj programa i usluga osiguravaju partneri kroz vlastite resurse.

Program i usluge

Program ima tri cjeline:

klub za mlade (sekcije koje vode mladi - Aktivno sudjelovanje mladih)

info centar za mlade (informiranje i savjetovanje mladih - Rad s mladima)

radionice na različite teme (edukativne, kreativne i sportske - Neformalno obrazovanje)

Prostor mogu koristiti i druge organizacije koje programski rade s mladima te neformalne skupine mladih.

CENTAR ZA MLADE ZAPREŠIĆ

ZAPREŠIĆ

Tko vodi centar za mlade?

Udruga Centar za mladež Zaprešić realizira aktivnosti u suradnji i partnerstvu s drugim udrugama i institucijama, kao nositelj aplicira na natječaj Grada za financiranje hladnog pogona Centra. Imaju voditelja Centra koji je zaposlenik Udruge Centar za mladež Zaprešić.

Prostor

Manji gradski prostor za koji udruga plaća održavanje i režije. Zbog nedostatne veličine prostora, aktivnosti su uglavnom izvan prostora.

Financiranje

Grad na godišnjoj razini putem natječaja dodjeljuje institucionalnu financijsku podršku (hladni pogon - plaće, najam, režije, oprema, održavanje...), ostatak aktivnosti i troškova financira se iz drugih natječaja.

Program i usluge

Program se nadopunjuje sa Volonterskim centrom za mlade, usmjeren je na informiranje, prevenciju rizičnog ponašanja i volontiranje, podrazumijeva suradnju s drugim udrugama i institucijama.

EKOLOŠKI CENTAR RADULOVAČKI

SRBIJA

Tko vodi centar za mlade?

Centrom upravlja voditelj, zaposlen u udruzi Pokret gorana Vojvodine (PGV). Unutar Centra za mlade djeluju klub mladih SKOK (Sremsko Karlovački Omladinski Klub) na čijem je programu zaposlena osoba koja radi s mladima (youth worker). Logističko tehnički poslovi oko dnevnog funkcioniranja Centra (prehrana gostiju, tehničko održavanje objekta, čišćenje, servisi...) uglavnom su podugovoreni sa lokalnim pružateljima usluga. Odluke o strateškim pitanjima, uz voditelja, donosi Izvršni odbor PGV.

U udruzi je zaposleno ukupno 5 osoba, no voditelj Centra za mlade i osoba zadužena za program Mladi su najviše angažirani oko koordinacije i logistike za grupe korisnike Centra, dok su ostali zaposlenici angažirani na drugim programima i u aktivnostima Centra za mlade sudjeluju prema potrebi. Takva organizacija rada pruža veću fleksibilnost i mogućnost da diversificiraju izvore financiranja.

Prostor

Prostor Centra danas se prostire na 720m², u kojima se nalaze ured PGV, dvije multifunkcionalne dvorane za rad, 11 soba sa ukupno 46 kreveta te prostrano dvorište sa ljetnom pozornicom.

Prostor se nalazi u kompleksu restaurirane građanske kuće iz 17. stoljeća koju je PGV kroz projektno financiranje 2012. dogradio novim, modernim, energetski efikasnim krilom zgrade. Zgrada je vlasništvo PGV, dok nad zemljištem udruge ne mogu biti vlasnici (sukladno Zakonu Republike Srbije). Od 2008. do 2011. godine tekući troškovi objekta financirani su isključivo iz donacija i projekata, a od 2011. se mijenja zakonska regulativa pa udruga koristi mogućnost obavljanja gospodarske djelatnosti i registrira usluge smještaja. Smještaj se prodaje isključivo grupama i samo ukoliko je cilj okupljanja u skladu s misijom PGV.

Financiranje

Komercijalna djelatnost Centra pokriva oko 50% troškova hladnog pogona (plaće, mjesečni računi, održavanje, amortizacija, porezi...), a ostatak se osigurava iz projektnog financiranja i donacija.

Program i usluge

Centar nudi širok izbor usluga: smještaj, opremljenu dvoranu za seminare, organizaciju prehrane, organizaciju izleta i team buildinga, vožnju katamaranom po Dunavu, veslanje kanua, vožnju bicikla, turističko vođenje, usluge pomoći u organiziranju, realizacije trening-seminara na teme iz područja „Zaštita životne sredine i Klimatske promjene“, „Rad s mladima“, „Turizam“...

Unutar Centra djeluje SKOK (Sremsko Karlovački Omladinski Klub) u sklopu kojeg se održavaju aktivnosti namijenjene mladima iz Sremskih Karlovaca - sastanci, radionice, kampanje, informiranje, radni kampovi. Mladi sami biraju i planiraju sadržaje, a u određenim situacijama sami i prikupljaju sredstva za realizaciju.

CENTAR ZA MLADE BREŽICE

SLOVENIJA

Tko vodi centar za mlade?

Centar za mlade je nevladina organizacija koju je osnovao Grad Brežice. Voditelj Centra je zaposlenik Centra te ga izabire osnivač na petogodišnji mandat.

Prostor

Centar za mlade nalazi se u gradskom prostoru, bivšem vojnom objektu, za koji ne plaća najam. Prostor Centra čine mala i velika konferencijska dvorana, dvije učionice, računalna soba za učenje i velika dvorana za koncerte. Troškovi za održavanje i režije financiraju se iz gradskog budžeta, ali i od prihoda od gospodarske djelatnosti

Financiranje

S nacionalne razine osigurane su financije za troškove hladnog pogona neprofitnog dijela Centra za mlade, a sufinanciranje se osigurava i kroz gradske i europske natječaje.

Program i usluge

U ovom trenutku 22 zaposlenika provode aktivnosti poput neformalnih edukacija, kulturnih događanja, događanja u multimedijalnom centru, informiranja i savjetovanja, dječjih programa, međunarodnih programa te informiranje turista. Potiču multimedijску produkciju mladih, poduzetništvo te aktivnosti vezane za turizam.

CENTRO EUROLATINOAMERICANO DE JUVENTUD

ŠPANJOLSKA

Tko vodi centar za mlade?

Centar za mlade dio je Instituta za mlade, autonomnog tijela pod španjolskim Ministarstvom za zdravlje, potrošnju i socijalnu skrb. Administrator Centra za mlade je javni službenik Opće državne uprave s iskustvom i znanjima iz područja razvoja, ljudskih resursa, ugovora u javnom sektoru, turizma te učenja vezanih za Europske ekonomske zajednice, javnog računovodstva i upravljanja grupama. Postoji i Menadžer koji je zadužen za zagovaračke aktivnosti.

Prostor

Centar se nalazi u javnom prostoru te gradska uprava financira održavanje prostora i komunalne troškove.

Financiranje

Financiranje hladnog pogona i plaća osigurano je kroz javno financiranje za plaće dužnosnika i javnih službenika, a za neke poslove (čišćenje, recepcija, kuhanje, održavanje) angažiraju se specijalizirane tvrtke.

Program i usluge

U realizaciji aktivnosti Centar za mlade surađuje s udrugama za mlade i međunarodnim organizacijama. Glavne aktivnosti su edukacije te rasprave i razmjene iskustava udruga i mladih iz Španjolske, Europe i Iberoamerike. Zahvaljujući sufinanciranju Opće državne uprave, Centar nudi primjerice i

VILLA ELBA

FINSKA

Tko vodi centar za mlade?

Centar se vodi kao tvrtka (društvo s ograničenom odgovornošću) u vlasništvu Općine Kokkola te tvrtka ima odbor koji bira upravitelja Centra.

Prostor

Tvrtka je vlasnik prostora u kojem se nalazi Centar, a Općina im iznajmljuje zemlju na kojoj se Centar nalazi. Tvrtka se brine o održavanju zgrade i okoliša.

Financiranje

U Finskoj trenutno postoji devet Centara za mlade koji dobivaju državnu potporu za hladni pogon te sufinanciranje sudjelovanja u aktivnostima Centra. Sve aktivnosti u Centru se naplaćuju.

Program i usluge

Centar za mlade realizira mnogo projekata vezanih uz mobilnost i zapošljavanje. Oko 70% programa Centra odvija se u prostoru Centra i čine ga međunarodni projekti - kampovi financirani uglavnom kroz projekte, avanturističke i ekološki grupe i programi (financirani putem ugovora sa općinom, školama... kroz projekte koji su njima zanimljivi) te socijalnog rada sa mladima/radionica koje se financiraju kroz programe koje mladi žele i projekte.

Ostalih 30% programa sastoji se od usluga koje se naplaćuju po tržišnoj cijeni: organiziranje vlastitih sastanaka i seminara, organiziranje proslava te organiziranje team buildinga za radnike.

KILLARNEY YOUTH CENTRE

IRSKA

Tko vodi centar za mlade?

Voditelja Centra za mlade izabire upravni odbor udruge i zaposlenik je udruge, a na aktivnostima Centra rade i drugi projektno angažirani djelatnici.

Prostor

Prostor u kojem se nalazi Centar pripadao je franjevcima koji su ga ustupili kako bi se razvio Centar za mlade. U prostoru se odvijaju razni programi te se iznajmljuje i za razne sastanke i događanja čime se ostvaruje samofinanciranje Centra.

Financiranje

Dio zaposlenika projektno je angažiran, dio je angažiran kroz programe edukacije koje financira država, a najmom prostora ostvaruju i samofinanciranje.

Program i usluge

U Centru postoji kafić za mlade te programi prevencije kriminaliteta, prevencije ovisnosti, informiranja mladih, mentorstva...

Programi i usluge Centra za mlade – zaključci

Na temelju analize usluga Centara za mlade u Hrvatskoj te kroz održane sastanke i provedeno anketiranje, na konferenciji koju je Info zona održala u studenom 2018. fokus rasprava stavljen je na pet tema: Kvalitetno slobodno vrijeme, Prevencija (posljedica) rizičnog ponašanja, Politike za mlade, Volontiranje mladih i Informiranje mladih. Naknadno je na konferenciji predloženo i tematsko područje - mobilnost mladih.

Sudionici konferencije kao poželjne aktivnosti Centra za mlade prepoznali su: nastupe, predavanja, edukacije (radionice), umrežavanje kroz rad u co-working prostoru, mentoriranje u pripremi poslovne ideje, tematska druženja, filmske projekcije, hobističke aktivnosti, motivacijske govore, kulturno-amaterske aktivnosti, izlete, sportska događanja, izložbe, aktivnosti promocije i informiranja o volonterstvu i umrežavanja za volontiranje, volonterske akcije izvan Centra i strukturirane volonterske aktivnosti unutar Centra, tribine, debate, fokus grupe, istraživanja te provedbu strukturiranog dijaloga i realizaciju kampanja s ciljem doprinosa kreiranju i provedbi politika prema mladima. Navode se još i potrebe postojanja besplatnog psihološkog savjetovališta za mlade, e-savjetovališta i „help“ telefona, aktivnosti pomoći pri učenju te „harm deduction“ programa. Predlaže se i organiziranje i ugošćavanje sajмова mogućnosti (poslova, strukovnih zanimanja, srednjih škola...) i sličnih događanja na kojima se Centar za mlade može i prezentirati. Pozornost je posvećena i online servisima poput portala te tematski strukturiranog online kalendara događanja koji će notifikacijama obavještavati korisnike o pojedinim događanjima, newslettera i aktivnostima na društvenim mrežama. Prepoznali su i potrebu postojanja ekrana za informiranje koji bi bili postavljeni na mjestima okupljanja mladih – trgovima, fakultetima, knjižnicama... U kreiranju programa smatraju da mladi moraju predlagati sadržaj, ali da i stariji imaju mogućnost sugeriranja. Posebno se ističe uloga udruga u realizaciji aktivnosti u području politika za mlade jer su, smatraju sudionici, mladima spremniji se uključiti u takve aktivnosti ako ih ne organiziraju institucije.

Očekuju da će u prostor Centra za mlade zbog mogućnosti kvalitetnog provođenja slobodnog vremena dolaziti i mladi iz gradova koji gravitiraju gradu u kojem je Centar za mlade. Centar za mlade vide i kao resurs koji će kao primjer dobre prakse, kroz razmjenu znanja i dijeljenje iskustava te kroz zajedničke projekte s lokalnim organizacijama direktno doprinostiti i okolnim gradovima i općinama. Konkretno, prepoznaju Centar za mlade kao mjesto koje će nuditi mogućnost edukacije stručnjaka za rad s mladima.

Sudionici konferencije smatraju da se realizacijom Centra za mlade može ponuditi kvalitetnija infrastruktura za rad s mladima koja bi bila optimalnije iskorištena, da organizacija civilnoga društva mogu imati bolju međusobnu interakciju te unaprijediti suradnje. Prepoznaju i mogućnost širenja publike zbog prepoznatljivosti mjesta među mladima, što bi bila posljedica centralizacije usluga za mlade i time bolje vidljivosti i lakše dostupnosti informacija i programa. Bolja interakcija među udrugama i šira publika, smatraju, povećala bi i broj partnerskih projekata te bi uključene udruge povećale svoju konkurentnost na natječajima za financiranje projekata. Smatraju da za funkcioniranje Centra za mlade mora biti osiguran hladni pogon (Internet, režije, popravci...) i osigurana minimalno plaća za voditelje Centra. Prepoznaju i potrebu angažiranja voditelja aktivnosti, psihologa, supervizora, koordinatora volontera i drugih osoba koje rade s mladima i vanjskih stručnjaka te angažiranje osoba u pravnoj službi i računovodstvu, a posebno ističu važnosti angažiranja osobe za odnose s javnošću. Predlažu da se kroz financiranje Centra za mlade financira i dio aktivnosti, no prepoznaju kapacitirane udruge kao aktere koji mogu dio svojih uhodanih programa prenijeti u Centar za mlade te time doprinijeti kvaliteti Centra. Predlažu i kampanju radnog naziva „Što si spreman dati Centru for free?“.

Ističu važnost primjerene uređenosti okoliša te multifunkcionalnosti mladima prilagođenog prostora. Predlažu terminsko korištenje prostora kojim bi koordinirao voditelj Centra, po principu „jedan ključ“. Navode potrebe uredskog prostora, manje prostorije za savjetovalište, sportske dvorane te prostora za ostale aktivnosti, ali i manjeg broja smještajnih jedinica prvenstveno za potrebe ugošćavanja predavača i slično. Posebnu su pozornost posvetili razradi ideje prostora za neformalno druženje koji vide kao spoj netipičnog kafića i knjižnice, mjesta na kojem se ne toči alkohol i s radnim vremenom do npr. 21 sat. Osmislili su i radne nazive takvog mjesta, koji ih ujedno i opisuju - „kave place“ ili „chill zona“. Predlažu da na tom mjestu konobar ujedno bude osoba osposobljena za rad s mladima, da se u prostoru nude informativni materijali i organizira program koji će uključivati ranjive skupine. Prostor vide kao mjesto cirkulacije ljudi, okupljanja, umrežavanja i mjesto na kojem će se pokretati inicijative. U odnosu na druge prostorije Centra za mlade, prostor za neformalno druženje smještaju izdvojen, ali blizu prostora za edukaciju. Ističu važnost edukativnih sadržaja, ali prepoznaju ključnu ulogu zabavnih sadržaja kako bi prostor bio atraktivan što širem krugu mladih.

Promišljajući o izvorima financiranja, sudionici prepoznaju lokalne, nacionalne i međunarodne donatore, ali predlažu i samofinanciranje – kroz članarine, komercijalne aktivnosti poput koncerata, najmom oglasnog prostora i smještajnih kapaciteta i drugo. U tom kontekstu, aktualizirali su pitanje utjecaja donatora na rad i percepciju Centra za mlade u javnosti te predložili izradu etičkog kodeksa i jasnog definiranja vrijednosti koje se žele promovirati kroz Centar za mlade.

Modeli upravljanja Centrom za mlade – zaključci

Na konferenciji koju je Info zona održala u studenom 2018. godine sudionici su diskutirali o različitim potencijalnim modelima upravljanja Centrom za mlade - opcijom da Centrom upravlja javna ili privatna ustanova, jedna udruga, udruge u partnerstvu, savez udruga... Sudionici u načelu ne podržavaju model u kojem organizacije civilnog društva nemaju ulogu u upravljanju Centrom za mlade, ne uklapa se ni u njihova promišljanja o programima i uslugama Centra za mlade, ali u njoj vide ulogu udruga kao aktera koji realiziraju aktivnosti Centra za mlade. Očekivano, sadržajno su više razradili modele u kojem ključnu ulogu imaju organizacije civilnoga društva pa su veću pozornost posvetili i procesu izbora udruge ili udruga koje bi realizirale Centar za mlade. Ponudili su opciju da JLRS² raspiše poziv za iskaz interesa ili da provede natječaj za udrugu ili udruge koje bi vodile Centra za mlade, no istaknuli su važnost kvalitetne ocjenjivačke komisije. Razradili su i četiri modela prijave udruga na natječaj - samostalno, u partnerstvu ili u formalnom ili neformalnom savezu. Smatraju da razdoblje na koje bi se dodjeljivala podrška za realizaciju, odnosno vođenje Centra za mlade, ne bi trebala biti manja od tri godine, uz redovita polugodišnja i godišnja izvješća kao uvjete nastavka podrške.

Među kriterijima natječaja kao važno sudionici su istaknuli da se na natječaj mogu prijaviti samo udruge mladih i za mlade, odgovarajućih ljudskih resursa, koje imaju iskustvo rada s mladima, ali i iskustvo vođenja većih projekata i projekata koji nisu orijentirani samo na rad s mladima već i na druga područja koje podrazumijeva realizacija Centra za mlade. Također su istaknuli potrebu vrednovanja ranije ostvarenih suradnji i partnerstva te iskustava u različitim područjima relevantnim za realizaciju Centra za mlade. Prijavitelj bi pri apliciranju na natječaj trebao predati plan i program realizacije Centra za mlade koji uključuje aktivnosti iz svih tematskih područja Gradskog programa za mlade.

Diskusije što bi navedena podrška uključivala donekle se razlikuje ovisno o modelu upravljanja, no u svakom slučaju sudionici smatraju da bi ona trebala podrazumijevati osiguravanje adekvatno opremljenog prostora te podmirivanje troškova režija i, barem u nekoj mjeri, plaću voditelja i financiranje troškova aktivnosti. U svim modelima prepoznaje se uloga udruga da kroz apliciranje na druge natječaje osiguraju dodatna financijska sredstva za zatvaranje financijske konstrukcije planiranih aktivnosti.

Raspravljajući o voditelju Centra za mlade, razmatrajući model u kojem JLRS upravlja Centrom za mlade, iskazali su zabrinutost u kojoj mjeri struktura zaposlenika JLRS može odgovoriti na potrebe pozicije voditelja Centra za mlade te istaknuli važnost uključenosti udruga koje rade s mladima u proces izbora i nadzora rada voditelja Centra. Predlažu da voditelj Centra za mlade bude zaposlenik udruge uključene u realizaciju Centra.

Raspravljajući o opciji da se natječajem uvjetuje prijava formalnih ili neformalnih saveza prepoznali su prednosti i nedostatke formalnog i neformalnog saveza. Tako navode iskustva da se u neformalni savez udruge puno lakše priključuju, ali i da lakše dolazi do razjedinjavanja misija i vizija te je operativnost neformalnih saveza zahtjevnija. Promišljajući o natječajnoj proceduri ako se uvjetuje neformalni savez udruga, predlažu opciju da natječajna komisija ima mogućnost na temelju pristiglih prijava donijeti odluku da ni jedan predloženi savez nije optimalan te predložiti osnivanje novog saveza kojega bi smatrali optimalnim. U slučaju neformalnog saveza predlažu da jedna od udruga bude koordinator, na određeno razdoblje, te da voditelj Centra za mlade, kojeg izabere savez, bude zaposlenik te udruge koja koordinira savezom. U svojim promišljanjima ističu da savez udruga, za razliku od jedne ili samo nekoliko udruga, okuplja puno veću kritičnu masu koja ima veći društveni utjecaj te da je savez pretpostavka bogatijeg i kvalitetnijeg programa.

Sudionici smatraju da udruge koje ne sudjeluju u upravljanju Centrom za mlade također mogu koristiti resurse Centra za mlade, aplicirati na druge natječaje te svojim projektima doprinosti programu i promovirati Centar. Ipak, prepoznali su da bi natječaj koji bi se birala udruga ili udruge koje upravljanju Centrom za mlade mogao rezultirati negativnim rivalitetom te da neodabrane udruge budu demotivirane za doprinos programu i uslugama Centra za mlade.

U gotovo svim opcijama modela upravljanja sudionici aktualiziraju pitanje svojevrsnog programskog vijeća koje bi činili predstavnici partnera uključenih u realizaciju Centra za mlade. Vijeće bi odobravalo aktivnosti, u nekim opcijama biralo voditelje Centra za mlade te čak možda i provodilo natječaje za financiranje projekata udruga koje nisu uključene u vođenje Centra za mlade, ali bi svoje aktivnosti realizirale unutar Centra za mlade.

